

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 93.
1939. április 25., kedd.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GEZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. editura ziarului Aradi Közlöny. Inreg. In Reg. Publ. Perioada sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

Hétfőn Chamberlainnel tárgyalta Gafencu külügy-miniszter

Megbeszélések az angol kereskedelmi miniszterrel — Rövidlejárati kölcsön megkötéséről is tárgyalnak

Londonból jelentik: Gafencu Grigore, Románia külügyminisztere — miként jelentettük — befejezte brüsszeli látogatását és Belgiumot elhagyva, folytatta útját London felé, ahová tegnap érkezett meg. A külügyminiszter brüsszeli látogatásának utolsó napján több belga és idegen politikai személyiséggel tárgyalta. A külügyminiszter ezután látogatást tett a brüsszeli román követségen, majd megjelent azon a villásreggelin, amelyet Pierlot belga miniszterelnök és felesége rendeztek a tiszteletére a brüsszeli külügyminiszteriumban. Gafencu Grigore távozása alkalmával az állomáson meg-

jelent a belga király képviselője, a külügyminiszter, Radulescu Mehedinți brüsszeli meghatalmazott miniszter, azonkívül a román követség személyzete.

Gafencu Grigore Brüsszelből London felé indult, de útját Franciaországban néhány órára megszakította. A külügyminiszter és neje meglátogatták a franciaországi Le Touquet üdülőhelyet, ahol a külügyminiszter Tatarescu Gheorghe királyi tanácsossal, Románia párisi nagykövetségével találkozott és folytatott megbeszélést. Néhány órai pihenés után a külügyminiszter és neje tovább utaztak Londonba.

Ünnepélyes fogadtatás az angol fővárosban

Az angol fővárosban tegnap délután ünnepélyes keretek között fogadták Gafencu külügyminisztert. Az állomáson megjelent Halifax lord angol külügyminiszter is, aki üdvözölte a vendégeket. Természetesen a várakozók között volt Tilea Viorel, Románia londoni meghatalmazott minisztere, valamint a román követség személyzete is.

A külföldi lapok változatlanul nagy érdeklődéssel kísérik Gafencu Grigore külügyminiszter utazásának minden mozzanatát. A szombati berlini lapok szintén nagy cikkekben foglalkoznak a brüsszeli és londoni ut eredményével, illetve várható kilátásaival. A lapok nagyon sok értesülést közölnek úgy Brüsszelből, mint Londonból a román külügyminiszter útjára vonatkozólag. A Hamburger Fremdenblatt a legutóbbi nemzetközi eseményekkel és az ezekkel kapcsolatban kialakult diplomáciai tevékenységről írva megállapítja, hogy Románia nem követte azokat az államokat, amelyek bizonyos okok miatt elhagyták a valóságok irányvonalát, hanem egész idő alatt megőrizte nyugalmát és őszinteségét.

Londonból jelentik: Gafencu román külügyminiszter hétfőn délután megbeszéléseket folytatott Chamberlain angol miniszterelnökkel. A tanácskozásokon jelen volt lord Halifax angol külügyminiszter is.

A Timpul cikke Gafencu londoni útjáról

A bucurestii Timpul című lap, amelyet fűdvalevőleg Gafencu Grigore külügyminiszter alapított és éveken keresztül vezetett is, „Gafencu miniszter Londonban” című cikkében a következőket írja:

— „Gafencu Grigore külügyminiszter utazása a béke, az együttműködés és az összes nemzetekkel való megértés jegyében zajlik le, tehát felöleli magában a román külpolitika összes célkitűzéseit. A berlini hivatalos látogatás — a német-román viszony tisztulásának bizovnitoka — a legudvariasabb formában fejeződött be, amely csak hasznára válhat a két ország között megállapított gazdasági együttműködésnek.

— „A brüsszeli látogatás — amely alkalmat adott Gafencu külügyminiszternek arra, hogy kihallgatáson jelenjen meg Lipót belga

A jugoszláv—magyar közeledést egyengette a velencei találkozó

Hírek a két állam közötti barátsági egyezményről — Hivatalos jelentés Ciano és Markovics külügyminiszterek tanácskozásáról

Velence. A Stefani hírszolgálati iroda jelenté Ciano gróf olasz külügyminiszter és Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszterek tanácskozásairól:

A két államférfi tegnap ismét egy és fél óra tanácskozást folytatott egymással, a mely után a következő hivatalos jelentést adták ki:

— „Azokon a megbeszéléseken, amelyeket Velencében Ciano gróf olasz külügyminiszter és Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszterek folytattak le, hosszasan megtárgyalták azokat a két országot érdeklő kérdéseket, amelyek a jelenlegi helyzetben a két szomszédállamot érdeklik, különös tekintettel a legutóbbi albániai eseményekre is. A kérdések megvizsgálása után újból megállapították az Olaszország és Jugoszlávia között fennálló kapcsolatok szívélvességét. A belgrádi egyezmény megerősítést kap, amely biztosítja az adriai tenger békéjét és a köl-

csönös érdekek tiszteletben tartását minden téren. A két ország viszonya minden téren megszilárdult és megjavult.

A két ország külügyminisztere megbeszélések során megállapodott abban, hogy elmélyítik a két állam közötti fennálló, valamint Németország és Jugoszlávia között fennálló együttműködést politikai és gazdasági téren egyaránt abból a célból, hogy az állandó békét és nyugalmat biztosítsák az egész Duna-medencében.

„Az olasz és jugoszláv külügyminiszterek tanácskozásait a kölcsönös megértés és szívélvesség jellemezte. A tanácskozások két óra hosszat tartottak, majd Cincár-Markovics és Ciano gróf az olasz hadiflotta egy új gyorsjárati egységén hajókirándulást tettek. Este Ciano gróf diszvacsorát adott a jugoszláv külügyminiszter tiszteletére. A vacsorán résztvettek a velencei előkelőségek és a külföldi újságírók is.

A velencei tárgyalások anyaga

Berlinből jelentik: A német politikai körök érdeklődését elsősorban a velencei megbeszélések ügye foglalkoztatja. Általános a nézet, hogy a tárgyalások túlnőtték a megszokott politikai megbeszélések keretein és a velencei tárgyalások eredményei e körök felfogásai szerint esetleg az egész világ béke szempontjából nagy jelentőségűek lehetnek. Berlinben biztosra veszik, hogy a találkozón tisztázódott a tengelyhatalmak és Jugoszlávia vi-

szonya. Ugy tudják, hogy a megbeszélések tárgya három fontos kérdés körül forgott.

1. Az általános világpolitika helyzete.
2. A dunai államok és a Balkán-kérdés.
3. A tulajdonképeni olasz—jugoszláv kapcsolatok.

Az általános világpolitikai helyzettel kapcsolatban a demokratá hatalmak bekerítő politikájáról volt elsősorban szó. A dunai államok és a bal-

Chamberlain rövidesen újból nyilatkozik a nemzetközi helyzetről

A német gyarmati követelésekről beszélt Henlein —
Ujabb válaszok a német körkérdésre

Londonból jelentik: Az angol alsóházban Chamberlain angol miniszterelnök Atlee őrnagy, a munkáspárt vezérének kérdésére kijelentette, hogy részletes nyilatkozatot ad a közeljövőben a nemzetközi helyzetről. Nehány napon belül, amidőn már tisztázódik néhány nemzetközi kérdés, esedékesé válik Chamberlain ígérete.

Londonból jelentik: A lapok híradása szerint Anglia és Franciaország kérte Moszkvát az esetleges nemzetközi bonyodalom fegyverrel való elintézése esetén a beavatkozásra. Moszkva a hírek

szerint ígéretet tett arra nézve, hogy kívánatra megadja a kért megfelelő segítséget. — Londonban és Párisban most tárgyalják azon ellenjavaslatokat is, amelyeket Szovjet-Oroszország nyújtott át tanulmányozás céljából.

Londonból jelentik: Harminckét angol hadihajó a máltai kikötőből kifutott a nyílt tengerre. Az angol tengerészeti minisztérium közlése szerint az angol hadihajók egyszerű flottamozdulatot hajtanak végre a Földközi-tengeren.

Mit követel újabban Hitler?

Berlinben a Daily Telegraph tudósítója szerint úgy tudják, hogy Hitler kancellár a birodalmi gyűlésen tartandó beszédében elsősorban gazdasági kérdésekkel foglalkozik. A nyersanyagban gazdag államoknak a nyersanyag szétosztására vonatkozólag új módszereket fog javasolni. Beszéde végén a kancellár megint követelni fogja a német gyarmatok visszaadását. Berlini diplomáciai megfigyelők azon a véleményen vannak, hogy a kancellár beszédének az lesz az alaphangja, hogy amennyiben Németország és Olaszország követeléseit kielégítik és a befolyásuk alá eső területeket a nyugati hatalmak tiszteletben tartják, a két hatalom hajlandó lesz megnehtámadási biztosítékot adni, de csak azoknak az országoknak, amelyek ezt kifejezetten kívánni fogják.

Egyébként tegnap hozták nyilvánosságra azt a rendelkezést, amelynek értelmében hat korosz-

tályt fegyverbehívtak, hadgyakorlatokra négy havi időre. A hadgyakorlatokra behívott korosztályok 33 évtől felfelé terjednek.

Prága (Rador.) A Teplitzben rendezett nagyszabású gyarmati ünnepek alkalmával Henlein Konrád beszédet mondott, amely alkalommal a következő kijelentéseket tette:

— A német gyarmati követelések Németország elvülhetetlen jogainak egyike. Minden német tisztában kell legyen azzal, hogy az egyenlőség elnyerése iránti keresünkért harcolni fogunk. A Führer személye tökéletes garancia arra, hogy a népünknek járó jogokat saját magunk fogjuk kivívni.

A Die Zeit című lap beszámol még arról, hogy Henlein sérelmezte a német nagyipar egyes ágainak, amelyek majdnem kizárólag a tengeren túlra irányuló kivitelből éltek, a nyersanyag részesedésből történt teljes kizárását.

Május hó végéig elhagyják Spanyolországot a külföldi önkéntes-csapatok

Páris. (Rador.) A Matin jelenté Hundayeból, hogy Petain marsall, Franciaország bürgosi nagy követe értesítést kapott Jordana tábornoktól, Spanyolország külügyminiszterétől, aki közölte, hogy a madridi győzelmi bevonulást május 15-én tartják meg. Az összes olasz és német önkéntesek május hó végéig elhagyják Spanyolország területét. Franco tábornok kijelentette, hogy a legnagyobb súlyt helyezi a spanyol-iranciai baráti összeköttetés fenntartására és a jövő támadás esetén nem tartozik a tengelyhatalmakat támogatni.

Irák, Irán, Törökország és Afganisztán értekezletet tart a közeli állami érdekeinek tisztázására

Bagdad. Az iraki belügyminiszter Ankarába utazott, hogy megbeszéléseket folytasson a Középkeletet érintő politikai kérdésekről a török politika vezetőivel. Az iraki külügyminiszter viszont Téhéranba, Iran fővárosába utazott, hogy ott képviselje országát, Irak, Törökország, Irán és Afganisztán értekezletén.

Jugoszlávia a válaszuton

London. (Radiopress.) Angol lapok hírtérdeklő forrásból jelentik, hogy Olaszország és Németország javaslatot tett Jugoszláviának a kommunistaellenes szövetséghez való csatlakozásra. A most folyó velencei tárgyalásokon fog eldőlni az, hogy eleget tesz-e Jugoszlávia ennek a felhívásnak. Az angol sajtó szerint a belgrádi kormány tartózkodó magatartást tanúsít különösen szövetsége seire való tekintettel, mert a csatlakozás nyílt szimbefordulást jelentene eddig követett külpolitikájával, amit pedig Belgrád kerülni igyekszik.

Bulgária várakozik

Bolgár politikai körökben élénk figyelmet szentelnek az olasz és jugoszláv külügyminiszterek Velencében folyó tárgyalásainak és azt nagy jelentőségűnek tartják. A bolgár lapok megírják, hogy Olaszország Albániában történt hódításával Balkán-állammá is lett. A bolgár lapok szerint a velencei megbeszélésen a jugoszláv-magyar viszony ügye, valamint a Balkán Szövetséggel kapcsolatos ügyek is szóba kerültek.

A Balti-államok ragaszkodnak semlegességükhöz

A Daily Telegraph hírszolgálatja jelenti Tallinnból. Pénteken befejezték azokat a diplomáciai tárgyalásokat, amelyeket egyrészt Olaszország, másrészt Észtország és Lettország közt folytattak. Oroszországról kijelentették, hogy mindenkor tiszteltben kívánják tartani a két balti állam semlegességét s kölcsönösen megállapították, hogy Észtország, Lettország és Oroszország viszonya a kölcsönös bizalom alapján.

Varsó. (Rador.) Laidoner tábornok, az eszt hadsereg vezérkari főnöke, aki néhány nap óta Lengyelországban tartózkodik, tegnap fogadta a lengyel sajtó képviselőit, akik előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Országainkat közös veszély fenyegetheti. Lengyelország és Észtország egymással szemben kölcsönösen megértő álláspontra helyezkednek.

— Higgadtak vagyunk, de a jövőre nézve elővigyázatossági intézkedéseket kell életbe léptetnünk. Reméljük, hogy a békét fenn lehet tartani, ennek ellenére azonban készek kell legyünk mindenre. Ha megtámadnák Észtországot, bármely állam legyen is a támadó, minden erőnkkel védekezni fogunk. Elhatározásunk megmáshatatlant, más megoldás nincs.

Az eszt vezérkari főnök hozzáfűzte, hogy meggyőződése szerint Finnország és Lettország álláspontja azonos. Észtország különben jobb repülőgépet és tengeraltjárót rendelt külföldről.

Lengyelország nem szerel le!

Varsó. A Kurjer Varsavski írja: Egyes külföldi lapokban olyan hírek jelentek meg, hogy a lengyel kormány a nemzetközi helyzet enyhülése következtében a behívott tartalékosok leszerelésére határozta el magát. Ezek a hírek — írja az újság — ellentmondanak a tényeknek. A lengyel kormány nem tett semmilyen leszerelési intézkedést, mert a helyzetet még komolyan tartja. A lengyel hadsereg továbbra is megtartja jelenlegi mozgósított létszámát és mindaddig, amíg az európai feszültségben enyhülés nem következik be, a behívottak elbocsátására nézve nem is történik intézkedés.

TESTA

Megfázás hűlés,
szúrás ellen

Az olasz-német vezérkari tárgyalások

E hó végén, vagy május elején folytatják az olasz-német vezérkari tárgyalásokat, még pedig Berlinben és Wilhelmshafenben egyidőben. E tárgyalásokat úgy kell tekinteni, mint Keitel és Párisi tábornokok április 5. és 6-iki innsbrucki táncszobáinak folytatását.

Az újonnan kezdődő vezérkari tárgyalások tengerészeti kérdésekre is kiterjednek és e célból számos tagból álló olasz tengerészeti küldöttség érkezik Wilhelmshafenbe. Az olasz tengerésztiszt, küldöttséget Hitler is fogadni fogja.

Gibraltárt csaknem bevehetetlenül megerősítettek az angolok

London. Pénteken reggel a Gibraltárban tartózkodó tizenhat francia hadihajóból nyolc kifutott a nyílt tengerre. Ezek a hajók Majorca-szigete és Gibraltár között cirkálnak. A „News Chronicle” szerint Gibraltárt az erődítési munkálatok csaknem teljesen bevehetetlenné tették. A sziklákon légharító ágyúkat helyeztek el, mindenütt messzeheledő ágyúk vannak s ezek rövid idő alatt elpusztíthatják a Ceutától északra fekvő esetleg ellenséges ütegeket. A löversenyter helyére nagy repülőteret építettek, a szárazföldi határt erős acél drótsövénnyel zárták el. Az utakat mindenütt aláaknázták.

Róma. (Rador.) A Messagero egyik cikkében Franco tábornok politikájával foglalkozik és ezzel kapcsolatban megemlíti, hogy Spanyolország történelmének legnagyobb korszakában élt. Feléled benne a hatalmi öntudat, megtalál egy régen elveszett, elfelejtett utat. Nem lehet csodálni tehát, hogy azok a követelések, amelyek eddig más sürgősebb kívánalmaknak voltak alávetve, felszínre kerülnek. Ezek a követelések a szükséges időben meg fognak valósulni.

Svédország megőrzi semlegességét

Stockholm. Hanson miniszterelnök egy beszéd során kijelentette, hogy Svédországnak minden körülmények között meg kell őriznie semlegességét. Csak ilyen módon tarthatja magát távol egy ország a nemzetközi konfliktusoktól és tudja megvédeni országát minden oldalról jövő támadás ellen.

Ujabb válaszok Roosevelt üzenetére

Osló. (Rador.) Kocht norvég külügyminiszter a Roosevelt elnök által intézett felhívás ügyében Németország által Norvégiához intézett kérdésekre válaszolva kijelentette, hogy amennyiben Norvégia fenyegetve fogja érezni magát, minden intézkedést megtesz, hogy semlegességét megőrizze.

Kairó. (Rador.) Az Al Ahram című lap azt jelenti, hogy az egyiptomi kormány Németország kérdésére azt válaszolta, hogy függetlenségét szem előtt tartva kész védekezni minden esetleges támadás ellen. Ennek ellenére kijelentette, hogy nem kért Rosevelt elnöktől támogatást támadás esetére. Mahmud pasa miniszterelnök a parlament előtt nyilatkozott, bejelentve, hogy továbbra is együttműködik szövetségeseivel, Nagybritanniaával, hogy biztosítsák a világbékét, főleg pedig a nyugalmat a Földközi tengeren. Beszédében rámutatott arra, hogy Angliával együtt megtették minden intézkedést a nemzetvédelem fokozására.

„URANIA-PREMIERMOZGO” TEL.: 12-23

Ma: Jeanette Macdonald és Eddy Nelson

színes világláger
operettje „Szerelmek”

Rendes helyárak! 5, 7.15, 9.30

Jezyeket kerjnt megörizni a művészi fotók sorozására!

Jón. ZOLA: „Allat az emberben”!

Uj választmányt választott vasárnap az aradi Vörös Kereszt Egyesület

Öt kisebbségi tagja van a jótékony intézmény új vezetőségének — Báró Nopcsa Elekné és Vásárhelyi Janka kegyeletes emlékezete

Vasárnap délután hat órai kezdettel a városháza Esterházyban dr. Magier Andrei püspök elnökletével tartotta meg rendes évi közgyűlését a Vörös Kereszt Egyesület aradi fiókja. Blaga Nestor tanár a közgyűlésen felolvasta az egyesület husz éven át volt elnökének, dr. Botis Teodorának beszámoló jelentését, amelyben az az egyesület két évtizedes munkásságát ismertette, részletesen kitérve a csavargó gyermekek iskolája, valamint a soborsini gyermeknyaraló-telep megszervezésére.

Magier Andrei dr. püspök javaslatára a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavazott dr. Botis Teodorának.

Beszámoló hangzott el ezután arról, hogy az egyesület április 18-ikán ingyenes kantint nyitott meg az aradi állomáson az itt átutazó és leszerelő katonák számára.

Blaga Nestor tanár ezután az egyesület pénztári jelentését olvasta fel, majd pedig Cucu Vasile dr. az egyesület által fenntartott csavargó gyermekek iskolája és a soborsini gyermeknyaraló telep helyzetét ismertette. Az utóbbival kapcsolatban úgy döntöttek, hogy tárgyalást kezdenek a Társadalmi Szolgálat vezetőségével azzal a céllal, hogy ez az intézmény vegye hérbé a telepet.

Beszámoló hangzott el ezután arról, hogy dr. Botis Teodoráné elnökné betegségére való tekintettel az elmúlt év őszén lemondott. Ekkor Dobriceanu Mihail ezredes, Arad megye volt prefektusát választották meg az egyesület aradi fiókjának elnökévé. A Vörös Kereszt sajnálattal vette tudomásul elnökének áthelyezését folytán történt Aradról való eltávozását. Dobriceanu

Mihail ezredes elköltözésével időszerevé vált az új elnök megválasztása.

Az alapszabályok értelmében az elnököt a maga kebeléből a választmány választja meg. A közgyűlés jelölő bizottságot küldött ki az új választmány tagjainak előterjesztése végett. Rövid megbeszélés után dr. Botis Teodor előterjesztette a jelölő bizottság javaslatát. Előterjesztésében utalt arra, hogy a Vörös Kereszt nemzetközi intézmény, másrészt pedig a jelölő bizottság arra is tekintettel volt, hogy Aradon kisebbségek is élnek és ezért a választmány névsorát úgy állította össze, hogy abban kisebbségek is helyet foglaljanak. A közgyűlés az előterjesztés alapján négyévi időtartamra a következő választmányt választotta meg:

Vlad Alexandru tábornok, polgármester, dr. Cotiolu Romuald városi főorvos, dr. Botis Teodor, dr. Iercan Nerva, a Banca Nationala vezérigazgatója, a Nemzeti Ujjászületés Frontja legfelsőbb tanácsának tagja, dr. Cucu Vasile, dr. Ispravnic Severné, Iesanu mérnökne, Curiac Ioan városi pénzügyi tanácsos, Luxoianu Iekész, Dárlea Silvia, Hortensia Bogdan, Blaga Nestor, Antonescu és Carniceanu asszonyok, A kisebbségi társadalom reprezentánsai: özv. báró Neuman Alfrédné, báró Andrányi Lajosné, özv. Grosz Józsefné, Nagy Imréné és Tarnóczi Lajosné.

Magier Andrei dr. püspök javaslatára a közgyűlés egyperces néma csenddel hódolt az egyesület két elhunyt tagja: báró Nopcsa Elekné és Vásárhelyi Janka emlékének.

Több felszólalás után Magier Andrei dr. püspök a közgyűlést berekesztettnek nyilvánította.

Nem fejeződött még be Aradon

az állampolgári felülvizsgálat eljárása

A hadkiegészítő parancsnokság még régebben átirattal fordult a városvezetőséghez, hogy készítsék el mindazon polgárok kimutatását, akiket az állampolgárságok felülvizsgálata alá vontak és külön kimutatást kért a katonai hatóság a felülvizsgálat alkalmával a nyilvántartásból törölt polgárokról. Ezeket a kimutatásokat május elsejéig kellett volna a város közigazgatási ügyosztályának a hadkiegészítőparancsnoksághoz eljuttatnia, mivel azonban nem áll megfelelő munkaerő rendelkezésre ennek a nagy munkának elvégzésére, eddig hozzá sem fogtak az anyag feldolgozásához. Most már pedig csak hat nap állna rendelkezésre a két nyilvántartás összeállításához, ez pedig lehetetlenség. Ezért valószínű, hogy a városvezetőség átirattal fordul a hadkiegészítő parancsnoksághoz, hogy magyarázattal szolgáljon.

Különben Aradon még nem fejeződött be teljesen az állampolgárságok felülvizsgálata. A végleges eredményt a város közigazgatási ügyosztálya még nem állította össze és mindössze azt az 1001 nevet függesztették ki — amint az Aradi Közlöny már megírta —, amelyeknél bírósági tárgyalás nélkül, mulasztás miatt már első fokon elutasító végzés hangzott el.

Érdekes, hogy a városvezetőséghez több hiányszavú bírói végzés érkezett eddig. Így legutóbb három aradi polgár — Szekfü Emánuel, Kohn Menyhért és özv. Klein Ignác — ügyében vett kézhez a város közigazgatási ügyosztálya a törvényszéktől olyan végzéseket, amelyeknek rendelkezése helyt ad ugyan az elsőfokú elutasító határozat ellen beadott felfolyamodásnak és ezzel elismeri a kérvényező állampolgárságát, de amelyekből hiányzik az állampolgári névjegyzékbe való újbóli beírás elrendelése. Mivel ilyen ítélet alapján a város közigazgatási ügyosztálya nem járhat el, ezekben az esetekben az iratokat visszaküldik a törvényszékhez kérve a hiányos indokolású ítéletek kiegészítését.

Akit Aradról röpitett tova a világhír a tudományos világ őszinte elismeréséig

Winkler Lajos egyetemi tanár rendkívüli pályafutása

Budapestről jelentik: Amint röviden már jelentettük dr. Winkler Lajos nyug. egyetemi nyilv. rendes tanár 76 éves korában a közelmúltban Budapesten meghalt.

Az elhunyt professzor, aki az utolsó félszázad legkiválóbb analitikus kémikusainak egyike volt, 1863-ban született Aradon. Középiskoláinak elvégzése után a gyógyszerész pályára lépett. Gyakorlati éveit Rozsnyay Mátyás híres aradi gyógyszerész mellett töltötte. Tudományszomja, ritka elemző készsége, szívós akaratereje, mind szélesebb körben mozgó tevékenységre sarkallta. Vérteli polihisztor léte a szellemi élet minden megnyilvánulása lekötötte érdeklődését s így tovább követte magát az 1889-ben Budapesten megszerzett gyógyszerész-doktorátus után is.

Igazi utját Than Károlynak, a kémia híres professzorának irányítása mellett találta meg. E nagy tudós figyelmét nem kerülte el a fiatal gyógyszerészdoktor munkássága; barátságára méltatta, atyai tanácsaival irányította kutatásait.

Az első világhírű módszer

Winkler Lajos így kezdett el behatóbban foglalkozni az analitikai és gyógyszerészeti kémiával. Alig 25 éves korában tette közzé a vízben oldott oxigénnek azóta világhírűvé vált meghatározási módszerét. Eljárása olyan kiváló volt, hogy a Magyar Tudományos Akadémia elé került ismertetése a a legutóbbi ötven év sem tudott ezen a téren

jobb módszert kitermelni. A fiatal tudós gazdag és eredményes munkássága elismerésül 1893-ban magántanár, 1902-ben pedig egyetemi címzetes rendkívüli tanár lett. Mesterének, báró apáti Than Károly professzornak halála után ennek örökébe lépett, 1909-ben, mint az analitikai és gyógyszerészeti kémia nyilvános rendes tanára vette át a Pázmány Péter tudományegyetem I. számú kémiai intézetének vezetését. Huszonhét évesen át, 1933-ban bekövetkezett nyugdíjbavonulásáig maradt ezen a rendkívül fontos helyen, elévülhetetlen érdemeket szerezve a fiatal vegyészek tudományos nevelésével. A Magyar Tudományos Akadémia 1923-ban rendes tagjai sorába választotta; 1928-ban, 40 éves doktori jubileuma alkalmából tisztelői s karsársai meleg ünneplésben részesítették és legfelsőbb helyről is elismerésben részesült.

Tudományos eredményei

Winkler professzor neve, mint analitikus kémikusé bel- és külföldön valóságos fogalommá vált. Tudományos munkássága nagyarányú és sok oldalú volt. E rövid ismertetés keretében sokoldalú tevékenységének csak legszembetűnőbb eredményeire térhetünk ki. Ezek a következők:

A vízben oldott oxigén meghatározására kidolgozott, már említett módszerét a gázok oldékonyságára vonatkozó kutatásai követték. E 15 évre terjedő időszakban megállapított számos

adata alapvető fontossága és pontosság tekintetében mai napig sem szárnyalták túl.

Sok eredeti, a gyakorlatban kitűnően bevált módszerét honosított meg a természetes vizek kémiai vizsgálatára vonatkozólag is. Különösen kiemelendő a tengervíz jód tartalmára és a német kálisótelepek jód és brómtartalmának megállapítására vonatkozó eljárásai.

A klasszikus sulyanalitikától merőben eltérő, az eddigiekénél sokkal gyorsabb és megbízhatóbb módszerek egész rendszerét dolgozta ki.

Ő dolgozta fel a Magyar Gyógyszerészkönyv III. és IV. kiadásának kémiai részét; e munkálatok kapcsán ismét számos új, egyszerű és pontos eljárással gyarapította a szakirodalmat. Legfontosabbak a zsír, olaj, illóolaj és dróghamu vizsgálatára vonatkozó dolgozatai.

A vizanalízis

Róla nevezték el a vízben oldott oxigén gyakorlati egységét „Winkler-nek. A lymnológia (a tavak életvilága) tudományában az ő vizsgálati módszerei lettek nemzetközi standard-módszerek. Ő írta a híres német Lunge-féle technikai kémia kézikönyvében a vizanalízissel foglalkozó részt 40 éven át. Pályája végén Böttger lipcei professzor a Chemische Analyse szerkesztőjének felkérésére, saját módszereit ismertetve, kétkötetes munkában, több mint kétszáz tudományos közleményét foglalta össze.

Ez a széles látókörű tudós egyúttal kitűnő előadó és nagyvonalú nevelő volt. Előadásaiban könnyed, érdekes formában tudta hallgatóságával megismertetni és megszerettetni tárgykörét. Tudományos dolgozatait nagyrésztben külföldi szaklapokban tette közzé. Így akarta bizonyítani a külföld előtt a magyar tudományos munka magas színvonalát, így tüntetett a magyarság kulturális élet-rehivatottsága mellett.

Tűz ütött ki

a newyorki világiállítás területén

Londonból jelentik: A newyorki világiállítás területén tűz ütött ki az üvegipari pavillonban, amelyről azt állították, hogy teljesen tűzmentes. A tüzet sikerült eléggé gyorsan eloltani, de így is nagyértékű műszaki és üvegműszerek pusztultak el. A kár megközelítőleg 1 millió dollárra tehető.

Pert indítottak

az aradi szikvízgyárosok a városi illetékterher miatt

A városvezetőségtől nyert értesülésünk szerint az aradi szikvízgyárak megfellebbezték a régebbi illetékügyi szabályrendelet jelenleg is érvényben levő 30 szakaszának azon intézkedését, amely külön városi illetékkel terheli meg a szikvizet, limonádét és pezsgőt, mégpedig üvegenként a szikviznél 20 banival, az ásványviznél 50 banival, a pezsgónél 10 leiel. Érdekes, hogy az ügy közvetlen a központi közigazgatási bíróság elé került, úgyhogy már elsőfokon is Bucurestiben kerül tárgyalásra. Bejan Romulus dr. polgármester helyettes, csütörtökre Bucurestibe utazik, hogy az erre a napra kitűzött tárgyaláson Aradváros érdekeit képviselje.

Egy új élmény:

Európai körrepülés a svájci kiállítás népszerűsítésére

A Zürichben megrendezendő svájci országos kiállítás megnyitása előtt, valamint május második felében reklám körrepüléseket rendeznek a svájci kiállítás propagálására. A körrepülések során csaknem minden európai fővárost érintenek, ezeken kívül pedig Kairót is érintik. Az említett körrepüléseken a svájci kormány, az országos kiállítás, a svájci exportipar és sajtó képviselői vesznek részt és mindenütt, ahol leszállnak, szíves meghívások után oda hatnak, hogy a kiállítást minél több külföldi keresse fel. Mivel a körrepülések alkalmával a gépek postát is szállítanak, ezek a repülések a bélyeggyűjtők szempontjából is érdeklődésre tartanak számot.

Az első körrepülést április 29-ikétől május 6-ig bonvolitják le és ennek utvonala a következő: Zürich — Róma — Athen — Kairo — Athen — Sofia — Bucuresti — Belgrád — Budapest — Zürich. A következő körrepülésre május 15. és május 21-ike között kerül sor, utvonala pedig a következő: Zürich — Varsó — Kaunas — Riga — Tallinn — Helsinki — Stockholm — Oslo — Kopenhága — Berlin — Zürich. A harmadik körrepülés május 22. és május 28-ika között bonvolitják le a következő utvonalon: Zürich — Rotterdam — Brüsszel — Antwerpen — London — Páris — Barcelona — Zürich.

Villany, csillár, rádió átszerelését jutányosan vállalja Kalmár József Str. Bratianu 1. TELEFON: 11-10

Összeírják Aradon is az állampolgárság nélkül maradt, de arra jogosult romániai lakosokat

Az állampolgársághoz való jogosultság igazolását írja elő a belügyminisztériumi körrendelete, amely megérkezett a városvezetőséghez is

Az Aradi Közlöny részletes tájékoztatása az eddig el nem ismert állampolgári jogosultságok érvényesítésének új lehetőségéről

Az erdélyi magyarság vezetői az utóbbi időben ismét napirendre hozták és bucarestii tárgyalásaik során többszörösen szorgalmazták azon romániai lakosok állampolgári ügyének rendezését, akik különböző okok miatt kimaradtak az állampolgári névjegyzékhez, bár felvételükhöz minden joguk meglett volna.

Sokezer, főképpen magyar nemzetiségű polgár él az országban ilyen körülmények között állampolgárság nélkül, mert annak idején, legtöbbször teljesen önhibájukon kívül kimaradtak a nyilvántartásból.

Legtöbbször katonai szolgálatot teljesítettek és általában, maradéktalanul eleget tettek és tesznek állampolgári kötelezettségeiknek anélkül, hogy az állampolgárságra való jogosultságukat elismernék, vagy erre csak kilátásuk is lett volna eddig, 1933. óta. Ugyanis ekkor

1933-ban zárult le annak a lehetősége, hogy az állampolgárság nélkül maradt polgárok az állampolgári névjegyzékbe való utólagos felvételüket kérhették.

A vonatkozó miniszteri rendelet szerint az ilyen természetű kérvények beadásának utolsó határideje 1933. szeptember elseje volt és ekkorra rendkívül nagyszámu, megfelelő igazoló iratokkal ellátott kérvény gyűlt össze az ország különböző városi és községi vezetőségeinek iktatóhivatalában, ahonnan azután kivétel nélkül az igazságügyi minisztérium jogügyi igazgatóságához terjesztették fel az iratokat, véleményezés végett. A Goga-kormány alatt napirendre került a rendezetlen állampolgárságuk megemlégye, amennyiben

olyan kormányintézkedés jelent meg, hogy a véleményezés jogát az illetékes bíróságok — így például Aradon az itteni járásbíróság — hatáskörébe utalták át. Így kerültek az aradi vonatkozású, utólagos beírásra vonatkozó kérelmek az aradi járásbírósághoz, ahol egymás után hozták a kedvező döntéseket, amelyekről először az Aradi Közlöny adott hírt, amikor sorozatosan közölte az utólagos bejegyzésekről szóló véleményezések alapján történt városi elintézéseket. Érdekes különben, hogy a járásbírósági véleményezés után történt állampolgári bejegyzés ellen 10 napon belül felebbezésnek van helye és itt bizonyos elvi ellentét keletkezett a belügyminisztérium és az igazságügyminisztérium felfogása között, ugyanis

a belügyminisztérium azt szeretné, ha ezek az ügyek végleg rendeződnek, mert közigazgatási szempontból sok esetben visszásságokat szüntetnének meg ezzel és tiszta helyzetet lehetne teremteni, viszont az igazságügyminisztérium álláspontja az, hogy minden utólag történt állampolgárság megadásával szemben a legteljesebb fenntartással kell élni és a vonatkozó határozatot mindenképpen meg kell feleltetni, ha erre valamilyen jogi alap kínálkozik.

Ezért azután az állampolgári névjegyzéknek utólagos kiegészítéséről szóló városi határozatok ellen nagyon sok esetben nyújt be felebbezést az illetékes államügyvédi szolgálat. Az ügyvédségek különben nem felebbeztek.

Az újabb jelentkezés lehetősége

Nem nyert azonban tisztázást az utólagos beírás kérésének 1933. szeptember elsejéig felhasználható lehetőségével valamennyi 1924-ben állampolgárság nélkül maradt romániai lakos ügye.

Ezután az időpont után is rengetegen voltak kéresek, vagy egyáltalában nem próbálták meg ügyük elintézését, a legkülönbözőbb okok, vagy körülmények miatt. A magyarság vezetői tehát mindent elkövetnek a mulasztás miatt nem érvényesített, de természetadta jogosságnál fogva kétségtelen állampolgárságok elismerése érdekében. Fáradozásuk ugyán sikeresen járt, mert

egymásután két rendelkezés is érkezett az aradi városvezetőséghez a belügyminisztériumból az önhibájukon kívül állampolgárság nélkül maradtak ügyében.

Az első rendelkezés — amelyről részletesen beszámoltunk — még csak a naturalizálási eljárás megindításának szempontjából tartalmazott közléseket.

most azután olyan rendelkezés érkezett, amely előreláthatólag ismét a nem érvényesített, de bizonyítható jogok csoportos elintézését eredményezi majd.

A városvezetőség a közigazgatási ügyosztályhoz osztotta ki a belügyminisztérium körrendeletét, amelyet különben — úgy látszik, — az ország valamennyi város- és községvezetőségéhez eljuttattak. Crasnic Eugen dr., a közigazgatási szolgálat vezetője már intézkedett is a rendelet anyagának feldolgozásáról, a rendeletről magáról pedig illetékes helyről nyert közlés alapján a következő tájékoztatással szolgálhatunk:

Elrendelt a belügyminisztérium mindazon egyének összeírását, akik 1924-ben kimaradtak az állampolgári nyilvántartásból, ha igazolni tudják az állampolgárság elnyeréséhez megkívánt feltételek teljesítését, elsősorban pedig azt, hogy 1918. december elsején a jelenlegi Románia területén illetékességgel bírtak. Ezt az összeírást a városi, illetve községi közigazgatások eszközlik a megállapított sorrendben és feltételek szerint azzal, hogy a benyújtott iratokról és adatokról nyilvántartást kell készí-

teni, hogy jelentkezzenek a városházán legkésőbb május 10-ig a következő igazoló iratokkal:

1. Illetőségi bizonyítvány, amelyből kitűnik, hogy az illetőnek 1918. december 1-én az ország területén volt illetősége, vagy bejelentett lakása.
2. Születési bizonyítvány.
3. Fényképpel ellátott személyazonossági igazolvány, amelyet legújabbán állítottak ki és amelyet a rendőrség is láttamozott.
4. Katonai irat.
5. Bejelentő hivatali igazolás.
6. Büntetlenségi bizonyítvány.
7. Nem-optálási igazolvány.
8. Igazolvány arról, hogy nem szerepel az ellenőrzés alatt álló külföldiek listáján.
9. Bizonyítvány arról, hogy hol lakott 1918. december 1-től kezdődően.

A polgármesteri hivatal felhívja az érdekeltek figyelmét arra, hogy a fenti aktákkal saját érdekében jelentkezzenek a városházán, hogy igazolják a román állampolgárságra való jogukat, mert nem jelentkezésüknek az lesz a következménye, hogy ezt a jogot elvesztik. Hasonlóképpen felhívjuk az érdekeltek figyelmét, hogy jelentkezhetnek azok, akik bármilyen okból már egyszer elvesztették a román állampolgárságot, vagy az 1938. január 21-én kelt, 169. számú törvényrendelet alapján törölve lettek az állampolgársági listából.

Szerdán bocsájtja ki tájékoztatóját Aradvárosa

Aradváros közigazgatási ügyosztálya kedden hozta nyilvánosságra a jelentkezés aradi vonatkozású feltételeit és sorrendjét, amit a hivatalos közleménynek megfelelően a közönség tudomására hozunk. Addig, amíg a tájékoztatás nem jelenik meg, senki se jelentkezék, mert az ügyek elintézésére csak a hivatalosan közölt időponttól kerül sor.

Itt tájékoztatjuk még, hogy mint egyébként az Aradi Közlöny megírta, a kolozsvári állami rendőrség a 4072 sz. királyi rendeleti törvényre való hivatkozással felszólította mindazokat a város területén tartózkodó polgárokat, akiknek nincs meg a román állampolgárságuk, hogy 48 órában belül jelentkezzenek. Ezzel kapcsolatosan az érdekeltek egy része felvilágosításért a Népközüsségi irodához fordult. A Népközüsség csak azoknak a magyar etnikai származású polgároknak az ügyeivel foglalkozik, akik 1918. december 1-én Erdély valamelyik községében vagy városában illetőséggel bírtak, de 1924-ben valamilyen okból kiolydólag kimaradtak az állampolgársági névjegyzékéből. Érintkezésbe léptek az illetékes hatósági tényezőkkel, akik ebbe a kategóriába tartozó magyar etnikai származású polgárokra vonatkozólag a következő felvilágosítást nyújtották:

1. Akik már kérték honosításukat, azoknak nem kell jelentkezniük. 2. Akik viszont még nem éltek ezzel a jogukkal, tehát nem folyamodtak román állampolgárságért, azoknak a következő iratokkal kell jelentkezniük: a) illetőségi bizonyítvány, b) katonai szolgálatot igazoló irat, c) születési anyakönyvi kivonat, d) személyazonossági bizonyítvány.

Megjegyezni kívánják, hogy az összeírás adatgyűjtés jellegével bír. Tanácsos az illetőségi bizonyítványról másolatot készíttetni, mert a mennyiben valaki az érdekeltek közül honpolgárságát kérné, arra feltétlenül szüksége van.

Illeték a Dacia kávéház terraszára

Aradváros vezetősége hétfő délután végzést kézbesített ki az aradi Dacia kávéház, étterem és szálloda tulajdonosainak: Leipnicker Andornak, Zsedely Istvánnak és Scheer Elemérnek. A végzés értelmében a város a vendégipari helyiség előtt elterülő 150 négyzetméter kiterjedésűnek becsült terrasz használatáért 90 ezer lei évi illetéket követel, amely a tavalyi díjnak több, mint nyolcszorosos összege. A város ugyanis egyrészt fölemelte az elmúlt évben kivetett illetéket, másrészt büntető kivetést alkalmazott, azonkívül kihágást is megállapított a tulajdonosok terhére. Az 1938-as időnyben a vendégipari üzem vezetői 11 ezer lei városi díjat róttak le a terrasz használatáért, nem régebbi városi közegek újra felmérték a terrasz területét és 150 négyzetméter kiterjedésűnek becsülték, amelyért négyzetméterenként 200 leit számítva, 30.000 lei lenne a városi illeték. A város

vezetősége azonban, az érvényben lévő szabályrendeletre való hivatkozással, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a tulajdonosok csakis különleges városi engedély alapján foglalhatták volna le az idén is a terrasz területét és ezért a megállapított rendes illeték háromszorosát kell fizetniük. Azonkívül 1000 lei kihágási bírságot is kötelesek leróni, minthogy elmulasztották bejelenteni az adózás alá eső tárgyat, jelen esetben a terrasz céljaira szolgáló gyalogjáró-részt. A Dacia tulajdonosai 1924 óta használják a terrasz gyanánt a helységük előtt lévő járda-területet, amelyet annak idején ők szélesítettek ki és tartották öt éven át karban. Akkoriban 1000 lei volt a terrasz városi illetéke, ez az összeg az évek folyamán 14 ezer leig emelkedett, de az utóbbi három évben 11 ezer leire csökkent. A tulajdonosok még nem döntöttek, hogy megfellebbezik-e a határozatot, vagy pedig egyáltalában megszüntetik-e a terrasz

Főlényes győzelmet arattak tekézőink a városközi versenyen

Vasárnap nagy programot bonyolítottak le a tekéző sporttal foglalkozó egyesületeink. Egész nap görögtek az CAA (AAC) versenypályáin a tekegolyók, hullottak a bábok, a jól irányított golyók nyomán, felvonultak ugyszólván hiánytalanul a tekesport hívei. Dél előtt 9 órától délután 4 óráig az egyéni versenyt bonyolították le, majd az aradi csapatok — válogatottjaik nélkül — küzdöttek egymás között, versengtek csapatverseny keretében, végül Nagyvárad távolmaradása következtében, az Arad—Temesvár városok közötti válogatott csapatversenyre került sor. Ez volt a program legkiemelkedőbb versenyszáma és tekézőink könyved főlényességgel győzték le a régebbi tekekluburával rendelkező ellenfeleiket. A szorgalmas edzés megteremtette a gyümölcsét és a nagy számban megjelent nézőközönség élvezetes küzdelmet látott. A versenyek eredményei a következők: Egyéni verseny: 1. Böszörményi (AAC) 16 fa (rádobásban 8 fa). 2. Kovács Electrica 16 fa (rádobásban 7 fa). 3. Curila (Prietenii) 15 fa (rádobásban 9 fa). 4. Schmeltzer (AAC) 15 fa (rádobásban 7 fa). 5. Bardócz (AAC) 15 fa (rádobásban 6 fa). Csapatversenyben: Prietenii—Tricolor 161:156 fa, Infratirea—AAC 166:164 fa. Városok közötti csapatversenyben: Arad—Temesvár 221:169 fa. A két város válogatottjai a következőképpen álltak ki: Arad: Böszörményi, Schmeltzer, Pascu, Curila, Heidrich, Csiky, Pálffy, Magyarai, Albertzky, Wiłtner, Szabó, Macean. Temesvár: Focht, Ergli, Martinescu, Brasoveanu, Kristi, Kovács, Eberlein, Buia, Pacsa, Szekeres, Rakolcza, Craciumariu

HETI MŰSOR

A) LIGA:

Ripensia—Venus.
AMEFA—Sportul Studentesc.
Juventus—Rapid.
UDR—FC Carpati.
Tricolor—Chinezul-Ilsa.

B) LIGA, DÉLNYUGATI CSOPORT:

CAO—Unirea.
Minerul—CFR.
Soimi—Vulturii.

ÉSZAKNYUGATI CSOPORT:

Crişana—Universitatea.
Tricolor—SGS.
Industria Sârmei—Mureş.
Victoria—Olimpia.

O A Ripensia szép játékkal győzött Ploestiben. Ripensia—Prahova 2:0 (1:0). A 27. percben Ciolac beadásából Marcu szerzi meg a vezetést. A második félidő 34. percében Sepi szöketteti Dobayt, aki nagyszerű lövést zúdít a kapuba. 2:0.

Kedvezményes utazás

New-Yorkba

a világkiállítás alkalmából

HOLLAND-AMERIKA LINIE

KÉNYELMES ÚJ HAJÓIVAL,
ugyszintén rendszeres utazások

Canadába

Középamerikába

Ausztráliába

Délamerikába

Afrikába és Keletre

Beiratkozások, információk és
prospektusok

ORT. utazási irodában:

ARAD, Cal. Banatului 2. Tel. 13-50.

TIMISOARA, str. Venetia 2. Tel. 39-89.

BUCURESTI, Calea Victoriei 70. et. I.

Tel. 4.41.65.

O Nagy István nyerte az Ifjúsági kardvívóversenyt. A Moise Nicoară fiuliceum tornatermében bonyolították le vasárnap délután az Ifjúsági kardvívóversenyt, amely szép és változatos küzdelmeket hozott. A versenyen hat vívó állt starthoz és az elsőséget veretlenül Nagy István szerezte meg. Az eredmények: 1. Nagy 5 győzelem, 2. Csenka 4 győzelem, 3. Streza 3 győzelem.

O Dublinban az ökölvívó Európabajnokság bantamsúlyú döntőjében az olasz Sergio pontozásos győzelmet aratott a magyar Bóndi felett, aki így a második helyre szorult.

O B) ligás eredmények: Traian—DVA 2:1 (1:1). Sporting—HLA 2:2 (0:0). Victoria—Textila 0:0. Gloria—Dragos Vodă 3:0 (2:0). Franco Romana—Dacia Unirea 3:3 (1:2). Maccabi—ACS 4:0 (2:0). Luceafărul—ACFR 4:1 (1:0). Minerul—Unirea 1:0 (0:0). CFR—Soimii, utóbbi lemondta a mérkőzést és visszalépett a bajnokságtól. Stăruinta—Tricolor (Baia Mare) 4:1 (2:0). Olimpia—SGS 1:0. Craiovan—Jiul 5:2. CAO—Vulturii 3:2. Mureş—Universitatea 4:1. Industria Sârmei—Crişana 1:0. Stăruinta—Tricolor 4:1.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Egy százalékos lakbér utáni illeték az élelmiszerkereskedőkre

Aradváros új pénzügyi szabályrendelete rendkívül fontos intézkedést tartalmaz az élelmiszerkereskedőkkel kapcsolatban. A szabályrendelet 274. szakasza értelmében minden aradi élelmiszerkereskedő üzletének bér értéke után az egyéb városi illetékeken — tehát az ugyancsak a bérérték után lerovársra kerülő 10 százalékos illetéken kívül — egy

százalékos illetéket köteles fizetni az élelmiszerkereskedőknek és árának ellenőrzésével járó költségek fedezése címén.

Az új városi illeték a város pénzügyi szabályrendeletének a városi hivatalos lapban számított megjelenési időpontjától, vagyis április 11-iktől életbe lépett.

Kikre vonatkozik

a főkönyv vezetésének kötelezettsége?

A közkereseti és betéti társaságok, valamint az egyéni cégek mentesülnek a kötelezettség alól — A banküzletekre a mentesség nem vonatkozik

Az április elsején életbelépett bélyegtörvény 4. szakaszának 19. bekezdése értelmében április elsejétől a részvénytársaságok és a banküzletek, illetve pénzügyintézetek kötelesek főkönyvet is vezetni. Ezt a rendelkezést az új kereskedelmi kódex intézkedéseire való tekintettel bocsátották ki. Bár az új kereskedelmi törvénykönyv csak 1940. január elsején lép életbe, a bélyegtörvény fenti intézkedése ettől függetlenül már április elsejétől alkalmazásra kerül.

Az egyéni cégeknek, a közkereseti és betéti társaságoknak főkönyvet nem kell vezetniük. A főkönyv vezetése a közkereseti és betéti társaságokra csak abban az esetben vonatkozik, ha ezek banküzlettel foglalkoznak.

A főkönyvet az érdekelteknek haladéktalanul felül kell bélyegeztetniük a pénzügyvizsgálóságon. Az ugynevezett segédkönyvek,

mint a „Vásárlók“, valamint „Szállítók“ könyvei, bélyegmentesek.

Mint már jelentettük, sem az új kereskedelmi kódex, sem a bélyegtörvény nem intézkedik kötelező módon a használandó könyvelési rendszerekről. Így tehát azon vállalatok, amelyek mechanikus könyvvezetést alkalmaznak, tehát amelyek például kartoték rendszerrel dolgoznak, nem kötelesek főkönyvet vezetni, de a bélyegtörvény rendelkezéseinek eleget kell tenniük és minden egyes kartotékot felül kell bélyegezzenek. Azok a vállalatok, amelyeknél főkönyv és kartoték is van, mindkettő után kötelesek bélyeget leróni. Azon vállalatok pedig, amelyek amerikai könyvvitelt alkalmaznak, tehát amelyeknél ugyanabban a könyvben van a napló és a főkönyv is, nem kell új főkönyvet nyissanak, de úgy kell bélyeget leróniuk, mintha két könyvük lenne.

Öt éves együttműködés készül a buza termelő államok között

Ez év elején számos más állammal együtt tudvalevőleg Románia is részt vett a nemzetközi buzabizottság ülésén, amelyet Londonban tartottak meg. Ekkor egy szélesebb keretben megtartandó nemzetközi buzakonferencia összehívását határozták el és nemzetközi bizottságot neveztek ki ennek előkészítésére, valamint javaslatok megtételére.

A szóban lévő javaslatok a román földművelésügyi minisztériumhoz is megérkeztek és azokból kitűnik, hogy a jelentősebb buzaexportáló államok már is elfogadták azt a tervet, hogy öt éves együttműködés létesüljön a nemzetközi piacokon a buzakivitelben érdekelt államok között. Az együttműködés célja a következő lenne: 1. A jelenlegi világpiaci árnál jobb ár elérése. 2. Mondjanak le az egyes államok, így Románia is, a kiviteli prémiumok rendszeréről. 3. Állapítsanak meg minden állam számára kiviteli kontingenst, mint ahogyan azt például a faexportőrök teszik. 4. Tegyük tanulmány tárgyává a buzával bevetett területek csökkentésének kérdését. 5. Az importáló államok csökkentsék a beviteli illetékeket. Találja nek módokat a nemzetközi kenyérfogyasztás fokozására.

A fenti javaslatokat eddig még nem fogadta el az érdekelt államok mindegyike. A szabadforgalmi devizák új rendszere

május elsején életbe lép. Mint annak idején már jelentettük, a szabadforgalmi devizákkal való összes műveletek ettől az időponttól kezdve a Banca Națională ellenőrzése alá tartoznak és a Jegybank előzetes engedélyéhez vannak kötve. Az árubehozatal is csak akkor hajtható végre, ha az importőrnek úgy a behozatali engedély, mint a Banca Naționalănak a devizák megszerzésére vonatkozó engedélye kezében van.

Hét és félmillió leire emelte részvénytőkéjét az Industria Oxigenului aradi vállalat. Az Industria Oxigenului S. A. aradi vállalat részvénytőkéjét 4,5 millió leiről 7,5 millió leire emelte fel. Az Industria Oxigenului alapítkeemelésével azzal áll kapcsolatban, hogy a vállalat megvette Hossu Péter aradi oxigénvárnak gépeit, berendezéseit és oxigén acélbidonjait 4 millió leiert, amelynek felében 3 millió lei névértékű részvényt adott, 1 millió leit pedig készpénzben fizetett ki.

Olcso la asra nines condia,

na megszall a

METROPOLE

PESTEN, VII. Rákóczi-ut 23.

Kényelmes, modern, meleg folyóvizű, telefonos szobák 5 pengőtől. — Hosszabb tartózkodásnál árengedmény. — Patinás híri étterem. — Remek cigányszene.

E hirdetés felmutatója 10% engedményt kap!

AZ ORVOS TANÁCSA

„Ne keseredjen el — mondta az orvos pacienseinek — összes hugyszervi panaszai gyorsan enyhülni fognak: fájdalmai, égései megszűnnek, a vizelet ismét tiszta és normális lesz, el fogja felejtetni a nyakas és allatomos gonococcusokat, ha a

PAGEOL-T

ezt a kitűnő gyógyszert fogja használni. A Pageol meggyógyítja a gonorrhéát, cystitist, megszűnteti a folyást, tehermentesíti a prosztatát és megelőz mindennemű komplikációt.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban

A Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. közgyűlése

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg évi közgyűlést a Kishitelbank és Takarékpénztár Rt., amelyen az érdekeltek sorából számosan jelentek meg. Az igazgatóság beszámolt a múlt évi üzletmenetről, kiemelve az intézet egészséges fejlődését, mely egyrészt a befétállomány jelentős növekedésében, másrészt az intézet üzletfeleinek számottevő szaporulatában mutatkozik és további lehetőségeket nyújt a kisiparosok és kiskereskedők hitelszükségletének kielégítésére. Annak a megállapítása után, hogy Bornstein ügyvezető igazgató óvatos és körültekintő vezetése a bank üzletkörébe kapcsolódott ügyfelek és a részvényesek érdekeivel teljesen összhangban áll, az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a szokásos felmentvényt megadták.

Tisztázzuk a kérdést:

ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ. Az április elsején életbelépett törvény értelmében a vállalkozók adózása valóban teljesen új rendszer szerint történik. Ennek a rendszernek értelmében a vállalkozókra a jövőben nem vetnek egy évi időtartamra adót, hanem arra kötelezték őket, hogy minden egyes elvállalt munkáról szerződéses megállapodást létesítsenek és ezt a szerződést annak megkötésétől számított harminc napon belül jelenítsék be a pénzügyigazgatóságnak. Azt, hogy a szerződésben foglalt összegre milyen kulcs alapján vetik ki az adót, még nem lehet tudni, mert a kulcs megállapítására vonatkozó tárgyalások még folyamatban vannak Bucurestiben. Beavatott helyről nyert értesülés szerint ez a kulcs 20 százalék körül mozog majd, de nem lehetetlen, hogy ennél kevesebb lesz, mert a pénzügyminisztérium netto rentabilitási kulcsot akar alapul venni. Ezt a kulcsot nemcsak akkor alkalmazzák, ha a munkából tényleges haszon származott, hanem minden egyes esetben az elvállalt munkák után. Amint értesülünk, a minisztérium néhány napon belül nyilvánosságra hozza az említett kulccsal kapcsolatos elhatározásait, annál is inkább, mert — mint említettük — a vállalt munkákat harminc napon belül kell bejelenteni. Ez a bejelentési kötelezettség már április elsejével életbelépett és az első harminc nap április végéig lejárt, vagyis mindazok a vállalkozók, akik áprilisban új munkákat elvállaltak kötelesek a vonatkozó szerződéseket a pénzügyigazgatóságnak április 30-ig bemutatni. Így tehát eddig az időpontig föltétlenül meg kell érkeznie a vonatkozó utasításnak az alkalmazásra kerülő kulccsal kapcsolatban.

— Az állam tulajdonába mentek át a fel nem vett részvények és osztalékok. Az aradi kereskedelmi és iparkamara felhívja a bármilyen természetű polgári, vagy kereskedelmi társaságok figyelmét a hivatalos lap április 1-i, 78-iki számában az ingó-cimletek és értékek elvételéről szóló törvényre, amelynek értelmében az állam tulajdonába mentek át az összes magán- vagy közjogi, polgári, vagy kereskedelmi társaságok szelvényei, osztalékai, kamatai, ha tulajdonosuk 5 év alatt nem vette fel azokat, valamint a társaságok részvényei, alapítási részei, kötelezvényei s egyéb ingó értékek, ha tulajdonosuk a kibocsátástól számított 30 év alatt fel nem vette azokat. Az elévülési idő kiszámításánál az 1937. évi mérleg keltét kell figyelembe venni. Az összes társaságok — tekintet nélkül arra, hogy van-e birtokukban vagy nincs ilyen részvény, vagy osztalék — kötelesek május hó 1-ig a pénzügyigazgatósághoz (II. emelet, 18. szoba) nyilatkozatot benyújtani s igenlő esetben fel kell sorolniuk a nyilatkozatban azokat az értékeket, amelyek a törvény hatályánál fogva az állam tulajdonába mentek át. A törvény büntető rendelkezéseket tartalmaz azokkal szemben, akik az előírt határidőig nem adnak be nyilatkozatot, avagy hamis, vagy hiányos nyilatkozatot adnak.

— **GAZDÁK FIGYELMÉBE!** A Magyar Népközség kolozsvári irodája a következőket közli: A kolozsvári királyi helytartóság rendelete értelmében a jövőben a hadsereg a szükséges fogyasztási cikkeket nem közvetlenül a gazdáktól, hanem a vármegyei prefekturák és a mezőgazdasági kamarák útján szerzi be. Azokon a helyeken, ahol a gazdák a legutóbbi intézkedések miatt valamilyen pénzügyi igényekkel rendelkeznek, a községlő előállításág igazoló irataival jelentkezzenek az illetékes katonai parancsnokság gazdasági hivatalánál.

— Budapestre érkezett az olasz valuta- és devizaüggyek minisztere Budapestről jelentik: Tegnap este Budapestre érkezett Agostino olasz valuta- és devizaüggyi miniszter titkárával és az olasz Nemzeti Bank igazgatójával. Az olasz közgazdasági férfiak Budapestre érkezése Teleki és Csáky magyar miniszterek legutóbbi római tanácskozásával áll összefüggésben.

— **Törvénytervezet a gyapju értékesítéséről.** Bucuresti-i jelentés szerint a gyapju minimális árát a földművelésügyi minisztérium legkésőbb május 15-ig megállapítja. Egyben a minisztérium megkezdte annak a törvénytervezetnek kidolgozását, amely a gyapju értékesítését szabályozza majd.

Erősen megdrágult Aradon a hivatalos „út a boldogság felé“...

Elkészült az esketési tarifa új, részletes kimutatása — Egy előkelő esküvő városi illetéke a jövőben 12.500 lei leendő...

Részletesen ismertette az Aradi Közlöny a városvezetés által életbeléptetett új illetékügyi szabályrendeletet, amelynek egyik fontos és figyelemreméltó ujjtása a házasságkötéseknek külön városi adóval történt megterhelése. A városvezetés ugyanis az anyakönyvi hivatal igénybevétele címen négyféle illetéket állapított meg a következő osztályozás szerint: I. osztály 2000 lei, II. osztály 1500 lei, III. osztály 500 lei, IV. osztály 200 lei. Ha az erre meghatározott napon, a több pár egyszerre történő összedására fenntartott időpontban jelennek meg a párok az anyakönyvezető előtt, a házasságkötés illetékmentes, viszont ha a házasság nem azon a napon történik, amely az anyakönyvezetés esketési napja, külön 4000 lei illeték fizetendő, ha pedig az összedandó pár különösen fényes külsőségek között kívánja megtartani polgári házasságkötését, úgy még külön 6000 leit kell lefizetniük.

Mivel az új esketési illetékek alkalmazásával kapcsolatosan külön felvilágosításokra volt szükség, a pénzügyi szolgálat a következő utbaigazító beszámolót juttatta el az anyakönyvi szolgálatához.

Az anyakönyvi szolgálat főnökének jelentésére való hivatkozással, a pénzügyi szabályrendelet 273. szakaszának végrehajtását illetően a következőket közöljük:

1. Újabb rendelkezésig a házasságkötések az anyakönyvi szolgálat helyiségeiben tartandók és a szertartásra felhasznált helyiség virággal és egyéb díszítéssel ékesítendő fel, megpedig a házasságralépő felek óhaja által meghatározott osztályozás szerint.

2. A házasságkötési szertartás osztályozását a felek óhaja szerint az anyakönyvi szolgálat főnöke határozza meg.

3. Abban az esetben, ha hétfő és csütörtök kivételével, több I., II., III. és IV. osztályú esketést tűztek ki valamely napra, ezeket az esketéseket osztályonként csoportosítva, közösen végzik, amennyiben pedig az I. és II. osztályú esketéseknél a felek ragaszkodnak a külön szertartáshoz, ezt 500 lei felülfizetéssel válthatják meg.

4. A szabályrendelet intézkedései minden olyan esetre alkalmazandók, amikor a felek sürgősséget igényelnek. Kivételt képeznek a jól megindokolt esetek, a különlegesen sürgős ügyek mint például súlyos betegség, vagy amikor a felek nem rendelkeznek anyagi alappal.

5. Amennyiben a tisztviselők a megállapított napokon közös esketést végeznek, semmiféle illeték nem fizetendő.

Ezek a felvilágosítások most már tisztázták az új házasságkötési illetékek felszámításának módjait és megállapítható, hogy 200—2000 leig terjedő illetékösszegek lefizetése, vagyis az esketés osztályozása nem jelenti a külön esketési szertartást. Erre a 2000 és 1500 leies rendes illeték lefizetése után csak akkor tarthatnak igényt az I. és II. osztályú házasságkötésre jelentkezett párok, ha külön 500 lei felülfizetéssel díjazták az anyakönyvi szolgálat külön munkáját.

A polgármesteri hivatal intézkedése értelmében az I. osztályú esketés külsőségeihez tartozik a terem délszaki és egyéb, az évszaknak megfelelő virágokkal való feldisztése és a jelenleg is használatban lévő nagy karosszékeket szintén rendelkezésre bocsájtják. A különböző, olcsóbb osztályozásoknál azután fokozatosan csökkennek ezek a külsőségek egészen az osztályozás nélküli, ingyenes, közös szertartásig, ami minden külsőség nélkül, hivatalos egyszerűséggel megy végbe.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Soronkívüli és fényes esküvők rendezésére is módot ad a szabályrendelet, amennyiben a 6000 leies külön díj ennek a különleges fényezésnek az ellenszolgáltatása. Ilyen esetekben a 6000 lei lefizetése után a városháza nagyterme szolgál az esketés színhelyül, a nagytermet természetesen fel-díszítik, az erkélyen zenekar helyezhető el és az esketési szertartás után itt fogadhatja az áldozat, kész ifju pár a szerecsenkivánatókat is.

Ujra feszült a helyzet a magyar-szlovák határon

Budapestről jelentik: Szombatán este a Kassa közvetlen szomszédságában fekvő Hernádtihany község határában polgári ruhába öltözött férfiak revolverekből tűz alá vettek egy határavadász őrzőöt és közlegényt, akik a határ mentén őrhelyük elvágására indultak. Az őrzőöt haslóvést kapott és azonnal elájult, a közlegény, bár mellébe golyó hatolt, erejének utolsó megfeszítésével tüzelt a menekülő támadókra. A két sebesült katonát beszállították a kassai kórházba, ahol az őrzőöt néhány óra múlva kiszenvették. A kórházon mútétot hajtottak végre és a golyót sikerült is eltávolítani. de állapota életveszélyes. — A Havas távirati ügynökség tudósítójának jelentése szerint a keleti szlovák-magyar határon a helyzet újból feszültté vált.

Ozv. Mocek Rudolfné szül. Tóth Gizella, mint mélyen su tott hitvese, a nagy csapástól megtörve, de a Mindenható szenteség akaratában megnyugodva, fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy felejtethetetlen jó férje, testvér, nagybácsi és vő

Mocek Rudolf

nyuga mazott Astra-gyári főtisztviselő

folzó évi április hó 23-án, délután 4 órakor, életének 65-ik évében, boldog házasságának 2-ik évében, hosszú szenvedés után a Mindenható böles rendelkezéséhez történt gyászos elhunytát.

Istenben boldogultnak földi maradványai folyó hó 25-én, délután 5 órakor fognak a Micálaca-Nou, Str. Octaviaau No. 23/25. sz. a. gyászszobából az „Eternitatea“ temetőben a róm. kat. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra helyeztetni.

Engesztelő gyázmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért folyó hó 26-án, délelőtt 1/2 10 órakor fognak a Min rita templomban az egek Urának bemutatni.

Arad, 1939 április hó 23-án.

Pihenése csöndes legyen, drága emléke örökke szívében él.

Mocek Mária, Martinek Antalné szül. Mocek Aurelia testvérei, Rigler Bólané, Toth Laszlóné, Toth Mária sógoróni, Martinek Antal, Rigler Béla, Toth Laszlo sógorai, Toth Janos és neje apósa és anyósa, Martinek Rudolf, David Antalné, szül. Martinek Mária, David Antal, Rigler Ibi, Rigler Béla, Toth Terez, Toth Sandor, David Laszlo unokahugai és öcsei

Min. FRATI. KLUG, Intropindere do inmormantare si Tamplarie Aradul-Nou, rad. Bul. Reg. Ferdinand 57. Tel. Arad 14-30. Tel. Aradul-Nou 20-22.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás —

KEDD, APRILIS 25.

București. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállandóság. 13-10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13-40: Gramofonlemezek. 14-15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14-30: Gramofonlemezek. 15: Hírek. 16-45: Előadás. 18: Műszaki üzenetek. 18-15: Gramofonlemezek közvetítése. 19: Időszériú anyag. 19-15: Gramofonlemezek. 20: Felolvasás. 20-15: Nicolai: „A windsori vig nők”, részletek gramofonlemezek. 20-40: Felolvasás. 21: Szimfonikus zene. 22: Hírek. 22-15: Shakespeare jelenetek. 23: Hírek. 23-15: Berlioz: Romeo és Julia részletek gramofonlemezek. Majd: Híreknek közvetítése német és francia nyelveken. Majd: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11-20: és 11-45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13-10: Balajka. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14-30: Cigányzene. 15.30: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 17-10: Asszonyoknak. 17-45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18-10: Előadás a Budapesti Nemzetközi vársárról. 18-25: Országos Postászenekar. 19-10: „Szép magyarság”. 19-50: „Kemenesalja”, Tájrajz. 20-20: Magyar nóták. 21-35: „Szent Veronika kendője”. Szimf. 22-40: Hírek. 23: Hegedűszámok. 23-40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Jazz. 1-05: Hírek.

SZERDA, APRILIS 26.

București. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizállandóság. 13-10: Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13-40: Gra-

mofonlemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Gramofonlemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Operanyitányok gramofonlemezek. 19: Időszériú anyagok. 19.17: Madrigálkar. 19.35: Brahms: Hegedű és zongoraszonáta. 20: Felolvasás. 20.15: Jazz-zene. 21: A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 22: Hírek. 22.15: Moscopol énekes hangversenyének közvetítése. 22.40: Román tánclemezek. 23: Hírek. 23.15: Vendégül zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. 11-20: és 11-45: Felolvasás.

12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó. 13-10: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. 14.30: A 2. honvédegyaloezerred zenekara. 15.30: Hírek. 16: Arfolyamhírek. 17.15: Diákféltő. 17.45: Pontos időjelzés. 18: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18-10: Énekel a Nyíregyházi Református Tanítónőképző Intézet énekkara. 18.50: Egy elfelejtett nemzet újjászületése. Előadás. 19.20: Cigányzene. 20.10: Szép magyarság. 20.30: Látogatás a Hangya Szövetkezet budafoki borpincészetében. 21.10: Budapesti Hangverseny Zenekar. 23.15: Cigányzene. 23.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: A rádió szalonzenekara.

A város rendelkezése értelmében:

Be kell jelenteni a városi állatorvosi hivatalban az összes kutyákat

Más községekből hozott kutya csak öt napig tartható be elmentés nélkül Aradon

A kutyatulajdonosokra új kötelezettségeket ró Aradváros új pénzügyi szabályrendelete. A szabályrendelet vonatkozó szakasza úgy intézkedik, hogy a rendelet megjelenésétől (vagyis április 11-től) számított 30 napon belül minden aradi kutyatulajdonos köteles bejelenteni a városi állatorvosi hivatalnál a tulajdonát képező kutyákat. A nyilatkozatot a város által rendelkezésre bocsátott nyomtatványon kell beadni. A jövőben pedig minden év január elseje és harmadikja között kötelesek a kutyatulajdonosok hasonló bejelentést tenni. Az pedig, aki év közben kutyát vásárol vagy kap ajándékba, öt napon belül köteles ezeket a kutyákat bejelenteni. A nyilatkozat másolatát egyébként a város pénzügyi szolgálatához is el kell juttatni, amely kivetit az esedékes kutyaadót. Ennek az illetéknek nagysága aszerint változik, hogy a tulajdonos melyik kerületben lakik. A külvárosokban mindenki illeték nélkül házőrzőként tarthat egy kutyát, míg a többiekért illetéket kell fizetni.

A város állategészségügyi szolgálata minden évben megéri az aradvárosi kutyák össze-számlálását. A más községből vagy városból Aradra hozott kutyákat öt napon belül be kell jelenteni a városi egészségügyi szolgálatnál. Abban az esetben, ha a kutyát hat napnál tovább tartják Aradon, a teljes évi kutvailetek fizetendő le. A három hónapon alóli kutyákat nem kell bejelenteni.

Minden kutyát centával kell ellátni. Ezt a

centát a városi illeték kifizetése alkalmával kapja meg a tulajdonos.

A városi állategészségügyi szolgálat a szabályrendelet alapján készülő kutyakataszterről másolatot juttat el a pénzügyi szolgálatához az illeték kivetése végett.

Francia repülőgépek szerencsétlensége

Dours. Délelőtt két bombavető repülőgép leszálláskor összeütközött egymással. Mindkét gép kigyulladt és lezuhant. Kilencen szénégttek.

Beauvais közelében lezuhant egy bombavető repülőgép, amelynek öt főnyi legénysége meghalt.

Uj cseh kormány alakult

Prága. Az United Press szerint a cseh kormányt átalakították. Beran az eddigi miniszterelnök helyett, aki magánéletbe vonul vissza, dr. Havelka György főtörvényszéki bíró vette át a kormány vezetését. A külügyminiszterium megszűnt és Chvalkovszky, mint cseh követ Berlinbe megy. Az új népiéleti miniszter dr. Kubista, a népnevelési miniszter dr. Szedlacssek, belügyminiszter, dr. Zaha, igazságügyminiszter Krzin, kereskedelemügyi miniszter Sabek, pénzügyminiszter Kalfuss, földművelésügyi Feierabend marad.

Köszönetnyilvánítás

Mindazok, kik szeretett férjem és édesapám temetésén részt vettek, s ravatalára virágot hoztak, fájdalmaikat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk hálás köszönetet

ö.z. Novák Istvánné és fia Lajos.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

Levezetés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

ALKALMAZÁST KERES

Óvadékkal szállodai gondnoknő állást keres vidéki városba. Cim: Éva Brumberg, Arad, Str. Filipescu 27. 1883

ALKALMAZÁST NYER

Jólfűző minden es azonnalra felvétetik. Str. Dumbrava Rosie 29. 1822

Főznitűd minden es leányt keresek. Cim az Aradi Közlöny kiadójaiban. 1885

LAKÁS

Modern, háromszobás lakás olcsón kiadó. Str. Bolintineanu 4. Bővebbet: Baumann, Bul. Reg. Ferdinand 42. 1881

Kiadó urillakás: földszintes, napfényes, száraz és tisztá, 2 uccai előszobás, parkettás, fürdőszoba és mellékkeliségekkel együtt május 1-re. Str. Ioan Calvin 48a. 1866

Üzlethelyiség kiadó, Str. Eminescu 8. 1890

2 uccai földszintes szoba, hallal — minden ujonnan mázolvá és festve — azonnal kiadó. Str. Crișan 11. és Piata Mihai Viteazul 13. sarokházban, dr. Müller-nél. 1838

Bul. Carol 41. sz. alatt (a törvényszékel szemben) egy földszinti háromszobás és egy II. emeleti négyszobás lakás fürdőszobával és mellékkeliségekkel kiadó. 1795

Uccai kétszobás, fürdőszobás lakás mellékkeliségekkel kiadó a belvárosban. Str. Popa Ioan Russu 5. 1894

Elegánsan berendezett butorozott kétszobás, fürdőszobás lakást keres jólfűző, nős, magasrangu katonauszt. Cimeket: Hotel Central 47.

Magánház, háromszobás, fürdőszobás, összkomfortos. kiadó. Str. Sft. Gheorghe 8. 1888

Üzlethelyiség a belvárosban, modern, új házban augusztus 1-től, esetleg előbb is kiadó. Cim: Bul. Reg. Ferdinand 9. 1851

Háromszobás, fürdőszobás, parkettás, cserépkályhás lakás mellékkeliségekkel kiadó. Str. R. Veliciu 27. 1889

Kétszobás, összkomfortos villalakás a Gloria-pályá mellett kiadó. Érdeklődni Bul. Carol 68. 1891

Egyszobás, modern uccai lakás, előszoba, konyha, napos oldalon május 1-re kiadó. Str. Teodor Ciomtea 24. 1892

Különbejáratu uccai butorozott szoba 1-ére kiadó. P. Mihai Viteazul 4. balra.

Kiadó

a Piata Avram Iancu-tér közelében, forgalmas helyen hentes és lüszerezletnek alkalmas szép, nagy üzlethelység. Cim a kiadóban.

INGATLAN

Magánház (háromszoba, fürdőszoba stb.) eladó. Érdeklődni: Str. Dna Balasa 142a. 1812

VÉTEL-ELADÁS

Uj Lexicon (8 kötet) 1900.— leírt eladó. Cim a kiadóban. 1800

Háztartási cikkek, egyes butordarabok, könyvek, kották, márványlap, foglyaltárgy, jókarban levő női nyírruhák, dísz-tárgyak stb. minden elfogadható áron eladó. Cim a kiadóban. 1699

Sötét dióhálók

és topolyahálók nagy választékban. Belföldi és keleti szőnyegek, modern, új konyhaberendezés, amerikai bronztal rollók szekrények, kasszák, recamie, kombinált szekrény stb.

olcsón, mélyen leszállított áron kaphatók. Vesznek sürgősen

megbízunk részére 6 és 12 személyes ezüst evőkészletet, porcellán- és üvegservizet, antik ékszereket, szőnyegeket és teljes lakásberendezést.

Zálogkölcönöket közvetítünk a temesvári zálogházba, előlegert nyújtunk olcsón hosszabbítunk zálogcédeliát megvesszük.

TEMPO bizományi-üzlet. Fischer Ellé-palota.

Egy portabil trógép sürgősen eladó.

KÜLÖNPELÉK

Beraktározási raktárban lakásberendezések olcsón beraktározhatóak. Sürgősen eladó üzletberendezés, szép hálószoba ágybetétekkel. Ugyanott kiadó egy háromszobás lakás, irodának is alkalmas. Str. Moise Nicoară No. 9-11. 1841

Ujonnan épült villa

3 szoba, fürdőszoba, mellékkeliségekkel Zeigmondházban kiadó júliustól, esetleg eladó. Bővebbet: Str. ALEX GAVRA 28.

Legújabb jelentéseink:

Megérkezett Bucurestibe az angol kereskedelmi küldöttség

Az angol gabonakereskedelmi szövetség elhatározta, hogy a Bucurestiben folyó angol-román gazdasági tárgyalásokra elküldi megbízottját.

Az angol kereskedelmi küldöttség tagjait egyébként Őfelsége II. Carol király kihallgatáson fogadta.

Bucuresti. Hétfőn Bucurestibe érkezett az angol gazdasági bizottság. A bizottság tagjai részére az Athene Palace-szállóban foglaltak le lakosztályokat. A küldöttség tagjai között vannak az angol petroléumipar, a fűrészáru importőrök és a gyapot kivittel foglalkozó cégek képviselői.

Párisi jelentés szerint:

Csáky gróf magyar külügyminiszter Belgrádba utazik

a jugoszláv-magyar megemlékezési egyezmény aláírása végett

Párisból jelentik: A francia sajtó élénken foglalkozik a velencei találkozó eseményével és megállapítja, hogy a jugoszláv-magyar megegyezés a legjobb uton van. A lapok Rómából keltezett tudósításai szerint még májusban aláírják majd a jugoszláv-magyar megemlékezési egyezményt. Ezt a Berlin-Róma tengely diplomáciai ellentámadása magyar sikerének köny-

velik el és emiatt különösen a szélső baloldali lapok a Páris-Moszkva együttműködés szorosabbá tételét szorgosítják.

Párisban különben úgy tudják, hogy Csáky magyar külügyminiszter Belgrádba utazik a Jugoszlávia és Magyarország között tervezett barátsági és megemlékezési szerződés aláírására.

Lengyel nyilatkozat készül Danzig kérdésében

London. A Daily Telegraph ma már kedvezőlenebbül ítéli meg a külpolitika kilátásait. A lap szerint a lengyel kormány a danzigi kérdésben még a pénteki Hitler beszéd előtt fontos nyilatkozatot kíván tenni.

A várható lengyel nyilatkozat a Daily Telegraph közlése szerint ki fogja jelenteni, hogy Danzignek Németországhoz való csatolására vonatkozóan minden követelés Lengyelország részéről a leghatározottabb nemmel fog találkozni. Diplomáciai uton ezt a lengyel állásfoglalást állítólag már közölték is Németországgal.

Lengyel-román tárgyalások in ulnak

London. A Daily Telegraph diplomáciai tudósítója szerint Lengyelország és Románia között rövidesen megindulnak a tárgyalások a fennálló

román-lengyel katonai szövetség kiterjesztéséről, miután ez a szövetség eddig csak a szovjetármádás esetére vonatkozott.

Hore Belisha már elkészítette a kötelező katonai szolgálat bevezetéséről szóló tervezetet

Londonból jelentik: A Havas távirati-ügynökség jelenti, hogy jólétesült politikai személyiségek véleménye szerint még a mai minisztertanácsban felvetik a kötelező katonai szolgálat bevezetésének lehetőségét. Előfordulhat azonban, tekintettel a minisztertanács zsúfolt programjára, hogy a kérdés elintézése halasztást szenved. Jellemző, hogy az angol közvéleményt mennyire foglalkoztatja a kötelező katonai szolgálat bevezetése, a „Financial Times” tegnapi számában megjelent cikk, amely szerint Hore Belisha hadügyminiszter már el is készítette erre irányuló tervezetét.

Londonból jelentik: Hétfőn délután London lord-mayorjának székhelyén Churchill nagy beszédet mon-

dott a kötelező katonai szolgálat bevezetése érdekében. Bejelentette, hogy a szárazföldi hadsereg valamennyi egysége elérte a teljes létszámot és újabb egységek létesítése érdekében megindul az újoncoszás. Kitért arra, hogy Anglia több államának kezességét igért, majd így folytatta:

— Gyengeségünk onnan ered, hogy nem tettünk és nem igyekeztünk tenni semmiféle intézkedést, hogy Anglia erős hadsereggel rendelkezék abból a célból, hogy szerződéses kötelezésének eleget tehessen. Több mint valószínű, hogy rövidesen életbelép a kötelező katonai szolgálat.

Három elzász-lotharingiai egyesületet feloszlattott a francia kormány

Párisból jelentik: A Havas távirati-iroda jelenti: Az utóbbi időben Franciaországban és elsősorban Elzász-Lotharingiában különböző formában megnyilvánult németellenes eszmeterjesztés megakadályozása érdekében a francia minisztertanács fontos intézkedéseket alkalmazott. A csatolt részek miniszterének, Chautempsnek beszámolója után elhatározta a minisztertanács, hogy három olyan egyesületet, amely a nemzeti egység eszméjét veszélyezteti, feloszlat. A

feloszlató rendelkezést az 1936. január 10-én kelt rendelet alapján hozták.

Ugyanezen a minisztertanácsban az igazságügyi miniszter két rendeletet nyújtott be Lebrun elnöknek aláírásra végett. Az egyik szigorú büntetéssel sújtja, aki külföldi-propaganda szervezetekkel tart fenn összeköttetést, a második ugyancsak büntetést helyez kitalálásba azok számára akik gyűlöletet és egyenetlenkedést szítanak az országban faji és vallási okokra való hivatkozással.

Henderson nagykövet sürgős megbeszélése Ribbentroppal

Párisból jelentik: Itt nagy meglepetést keltett Neville Henderson berlini angol nagykövet váratlan visszautazása. Hír szerint Henderson nagykövet még ma sürgős találkozót fog kérni Ribbentrop német birodalmi külügyminisztertől és ezen a megbeszélésen szó lesz a német hajóhad gyakorlatjáról, a gibraltári kérdésről, Danzigról és annak négy tekintélyes angol üzletember ügyéről, akiket

Németország területéről az utóbbi napokban kiutasítottak. Ez a kiutasítás megtorlás egyes német személyiségek Angliából való kiutasítása miatt. Párisban úgy látják, minél inkább közeledik az április 28-ika, Hitler válasza Roosevelt üzenetére, annál biztosabban megállapítható, hogy a német birodalmi vezér kétfős sikert ért el a választás elhalasztásával. Egyrészt meglasztotta a demok-

raja hatalmak tevékenységét, másrészt pedig ezáltal Németország alaposan kihasználta az időt és megerősítette állását, főként a Balkánon.

Berlin. (Rador.) Von Dirksen londoni német nagykövet híradás szerint néhány napon belül visszatér állomáshelyére.

London. (Rador.) Az alsóházban hétfőn délután Atlee őrnagy felszólalására Chamberlain kijelentette, hogy a berlini angol nagykövetnek állomáshelyére történt visszatérésének nincsen különösebb jelentősége. Neville Hendersont jelentésétel végett hívták Londonba, majd rövid husvéti szabadságot kapott. Chamberlain a hozzáintézetett kérdésekre kijelentette még, hogy az angol nagykövet visszatérése nem jelenti Csehszlovákia bekebelezésének elismerését.

XIII. Alfonz visszakapta birtokait

Párisból jelentik: A „Matin” jelentése szerint a burgosi nemzeti spanyol kormány rendeletet adott ki, amely szerint Alfonz exkirály és családja visszakapta valamennyi spanyolországi birtokát és ingatlanát, melyeket a köztársaságiak 1931-ben koboztak el.

Fel akarták robbantani a Niagara duzzasztó gátait

Newyorkból jelentik: A hatóságok nagyszabású óvintézkedéseket tettek a Niagara duzzasztó gátjának védelmére, mert az erőművek közelében egy mázsa dinamitot találtak elrejtve. A rendőrség azt hiszi, hogy a tettesek fel akarták robbantani a Hudson-tó csatornájának gátjait és el akarták ezzel pusztítani a Niagara erőműveit.

Ankarába látogat Potemkin helyettes külügyi népbiztos

Moszkvából jelentik: A DNB úgy értesül, hogy Potemkin helyettes külügyi népbiztos rövidesen látogatást tesz Ankarában. A látogatásnak diplomáciai körökben nagy jelentőséget tulajdonítanak.

Kigyuladt egy petróleumszállító szerevény Bucuresti közelében

Bucurestiből jelentik: Hétfőn reggel a Bucuresti melletti Filaret állomáson nagyarányú tűz ütött ki, amely két ciszternát borított lángba. A negyed lakossága körében óriási pánik keletkezett, végül is az állomás személyzete az ötvenkét ciszternából álló szerelvényt megmentette. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy a tűz keletkezésének okozója Cabano Mihaj vasuti munkás, aki elindította a szerelvényt anélkül, hogy az előírt óvintézkedéseket megtette volna.

Jaross Andor nyilatkozata a szlovák-magyar incidensről

Budapest. (Rador.) Jaross Andor felvidéki miniszter a szlovák határ mentén fekvő Szencert beszédet mondott, ezalkalommal kitért a megismétlődő határösszetűzésekre. Ha a pozsonyi kormány nem változtatja meg álláspontját — mondotta — a szakadék, amely a szlovák nép és annak kormánya között fentáll, mindjobban ki fog szélesedni, mert a Hlinka-gárda és a szlovák nép két különálló dolog.

— Vegyék tudomásul, hogy a mai magyar állam erős hadseregre támaszkodik. Az utóbbi napok eseményei miatt a felelősség a szlovák kormányt terheli.

Magyar államférfiak berlini látogatása

Budapestről jelentik: Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter április 28-án Berlinbe utaznak, ahol négy napig maradnak. A magyar államférfiakat Hitler kancellár is fogadja. Május havának első felében fontos gazdasági tárgyalások kezdődnek Magyarország és Németország között, amelyek elé különösen magyar részről tekintenek nagy várakozással.

Állami ellenőrzés alá kerül az angol rádió

London. A Daily Mail felhívó beállításban közli, hogy az angol rádióállomásokat rövidesen a kormány ellenőrzése alá helyezik. Junius 17-től kezdve valamennyi angol leadó-állomás a kormány ellenőrzése alá kerül. Az irányítás során az angol rádiót politikai propagandára is felhasználják.

Az angol kormány 500 tonna élelmiszert bocsátott Franco tábornok rendelkezésére, a madridi inszergesek felségélyezésére.